

Praha 19. 11. 2025

Preventivní prohlídky budou podrobnější. Rozšiřují se laboratorní i další vyšetření, snižuje se věk pro screening kolorekta

Od 1. ledna 2026 vstupuje v platnost novela vyhlášky č. 70/2012 Sb., o preventivních prohlídkách. Ta rozšiřuje rozsah péče a klade větší důraz na individuální přístup a prevenci. Cílem je zlepšit efektivitu preventivních prohlídek. Vzhledem k aktuálnímu zdravotnímu stavu obyvatelstva ČR je důležité vyhledávat jak bezpříznakové osoby s časnými stadii vybraných závažných onemocnění, tak i osoby s rizikem chorob, kterým lze vhodnými opatřeními předcházet. Preventivní prohlídky jsou nyní více přizpůsobeny věku a zdravotnímu stavu pacienta a současně se v nich odráží snaha prodloužení života ve zdraví. Tyto preventivní prohlídky jsou plně hrazeny z veřejného zdravotního pojištění.

Preventivní prohlídky u praktického lékaře mohou dospělí absolvovat i nadále jednou za dva roky. Lékaři nově zjišťují výskyt duševních onemocnění a dědičných chorob v rodině a kontrolují účast pacienta v hrazených [screeningových programech](#). Důraz se klade především na včasný záchyt onkologických onemocnění, osteoporózy, demence a chronických onemocnění, včetně poučení pacientů o rizicích, pokud vyšetření odmítnou. U žen se sleduje podstoupení pravidelných gynekologických prohlídek. Na základě individuálního rizika pacienta lékař dále doporučí vhodná očkování, jak hrazená, tak nehrazená ze zdravotního pojištění. **Nově je také doporučeno sledovat obvod pasu, neboť se jedná o přesnější ukazatel množství tělesného tuku uloženého v břišní oblasti, které se pojí se zvýšeným rizikem mnoha zdravotních problémů** (např. srdečně-cévní choroby, cukrovka, některé typy rakoviny). **Rozšiřuje se i spektrum a četnost laboratorních vyšetření, která umožní včas odhalit případné onemocnění srdce, cév, metabolismu či ledvin.** Pacienti jsou motivováni ke zdravému životnímu stylu.

Pacienti do 40 let

Nově se zavádí EKG vyšetření při první (vstupní) preventivní prohlídce po registraci u praktického lékaře pro dospělé, tedy například i po přeregistraci od dětského lékaře. Cílem je získat výchozí EKG křivku pro srovnání v pozdějším věku. **Vyšetření EKG při preventivní prohlídce se opakuje u osob s rizikem kardiovaskulárního onemocnění (srdečně-cévního onemocnění) také ve 30 letech a dále ve stanovených intervalech.** U pacientů bez rizikových faktorů je i nadále EKG prováděno v intervalu jednou za čtyři roky od 40 let. **Při vstupní preventivní prohlídce se dále provádí komplexní laboratorní vyšetření, pokud nejsou k dispozici aktuální výsledky (krevní obraz, jaterní testy, hodnota cukru v krvi, vyšetření moči a ukazatele funkce ledvin, hladiny tuků v krvi tzv. lipidogram).** **Krevní obraz a hodnoty tuků v krvi se nově zjišťují častěji, a to i během preventivní prohlídky ve 25 a 30 letech a dále ve čtyřletých intervalech až do 40 let věku.** Hodnoty cukru v krvi (glykémie) jsou kontrolovány každé dva roky i u osob mladších 40 let. **Nově jsou také u pacientů s kardiovaskulárním onemocněním, cukrovkou a vysokým krevním tlakem kontrolovány ukazatele ledvinných funkcí**

ve dvouletém intervalu, tedy častěji než dříve a bez omezení věku.

Pacienti od 40 do 50 let

Pacienti od 40 let nově absolvují laboratorní vyšetření lipidogramu a krevního obrazu každé dva roky, tedy častěji než dříve. Novinkou je také EKG u rizikových pacientů každé dva roky od věku 40 let, dosavadní čtyřleté intervaly jsou doporučeny jen osobám bez kardiovaskulárního rizika. U pacientů s kardiovaskulárním onemocněním, cukrovkou a vysokým krevním tlakem se kontrolují ukazatele ledvinných funkcí ve dvouletém intervalu, tzn. častěji než dříve a bez omezení věku. **Od 45 let je u osob s rizikem možnost pravidelně kontrolovat funkci jater, a to každé dva roky.** Testování se zvláště doporučuje u osob s rizikovými faktory pro chronická jaterní onemocnění, například při nadváze, cukrovce nebo při větší konzumaci alkoholu. **Praktický lékař zároveň sleduje, zda se pacient účastní doporučených screeningů, jako je mamografie u žen od 45 let, koloskopie nebo testy na okultní krvácení u všech bezpříznakových osob (nově) od 45 let a programů na časný záchyt rakoviny prostaty či plic.**

Pacienti nad 50 let

U pacientů starších 50 let se zavádí sledování funkce ledvin. Nově absolvují rozšířené vyšetření každé dva roky všichni pacienti nad 50 let. Dvouletý interval, namísto dosavadních čtyř, platí i pro osoby s kardiovaskulárním onemocněním, cukrovkou a vysokým krevním tlakem. **Ženy po menopauze absolvují také vyšetření hladiny lipoproteinu(a),** protože v tomto období jeho koncentrace stoupá a přispívá ke vzniku aterosklerózy a riziku vzniku srdečně-cévního onemocnění. **Pacienti starší 50 let s pozitivní rodinnou anamnézou srdečního selhání, obezitou, diabetem atp. nově dle individuálního rizika absolvují jednou za dva až čtyři roky laboratorní vyšetření hladiny NT-proBNP, což je ukazatel, který se používá k včasné diagnostice, ale i sledování vývoje srdečního selhání.** I u osob nad 50 let by praktický lékař neměl zapomínat na kontrolu účasti ve screeningových programech týkajících se nejen onkologických onemocnění pro danou věkovou skupinu (např. program časného záchytu osteoporózy pro muže i ženy či program časného záchytu aneurysmatu břišní aorty pro 65- až 67leté muže). **U všech pacientů ve věku 65–80 let se navíc stanovuje riziko demence.**

Viktorie Plívová
tisková mluvčí